

Thấy mọi thứ đang vận động để lắng yên

Sự vận hành, biến chuyển liên tục là bản chất của thân tâm và thế giới này.

Mọi khổ đau của con người là tuy có thấy vô thường nhưng trong sâu thẳm lại mong muốn những gì mình yêu thích mãi đứng yên.

Trong khi cái sinh mạng của mình cũng rất mong manh, không nắm giữ được thì sợ hãi những vật ngoài thân.

Thế Tôn dạy hãy quán sát vô thường, các pháp hữu vi sinh diệt tương tục.

Mạng người trong hơi thở, thở ra mà không thở vào tự khắc qua đời khác.

Quán sát để thấy, thấy rồi nhập tâm, sống với cái thấy như thật về vô thường

ấy. Nhờ quán sát thường trực như vậy, chúng ta có thể chấp nhận hiện thực

đầy biến động thuận nghịch của cuộc sống, buông xả những gì cần xả buông.

“Một thời, Đức Phật ở bên ao Di-hầu, trong giảng đường Trùng-các, nước Tỳ-xá-ly. Bấy giờ, Thế Tôn bảo các Tỳ-kheo:

- Tất cả hành vô thường, không thường hằng, không an ổn, là pháp biến dịch. Nay các Tỳ-kheo, phải thường xuyên quán sát tất cả các hành, tu tập yếm ly, không ham thích, để giải thoát.

Bấy giờ, có Tỳ-kheo từ chỗ ngồi đứng dậy, sửa lại y phục, đánh lễ Phật, quỳ gối phải sát đất, chắp tay bạch Phật:

- Bạch Thế Tôn, mạng sống đời đời, hủy diệt, nhanh chậm như thế nào?

Phật bảo Tỳ-kheo:

- Ta có thể nói, nhưng người muốn hiểu thì khó!

Tỳ-kheo bạch Phật:

- Có thể nói thí dụ được chăng?

Phật bảo:

- Có thể được.

Phật lại bảo các Tỳ-kheo:

- Có bốn người, tay cầm cung cứng, cùng lúc bắn ra cả bốn phương. Có một người theo kịp khi tên chưa rơi, chụp lấy bốn mũi tên. Thế nào, Tỳ-kheo, người như vậy là nhanh chóng phải không?

Tỳ-kheo bạch Phật:

- Bạch Thế Tôn, nhanh chóng.

Phật bảo Tỳ-kheo:

- Người chụp những mũi tên này tuy có nhanh chóng, nhưng có Địa thần Thiên tử còn nhanh chóng hơn người đó gấp bội. Thiên thần Hư không lại nhanh hơn Địa thần gấp bội. Tứ thiên vương lại nhanh hơn Thiên thần hư không gấp bội. Có Nhật nguyệt thiên tử lại nhanh hơn Tứ thiên vương gấp

bội. Có thần hướng đạo Nhật nguyệt lại nhanh hơn Nhật nguyệt thiên tử gấp bội. Nay các Tỳ-kheo, sự thay đổi biến hoại của mạng hành còn nhanh hơn thần hướng đạo Nhật nguyệt gấp bội. Cho nên, các Tỳ-kheo, phải tinh tấn phương tiện quán sát mạng hành là vô thường nhanh chóng như vậy. Phật nói kinh này xong, các Tỳ-kheo nghe những gì Phật dạy, hoan hỷ phụng hành.

(Kinh Tạp A-hàm, kinh số 1.257)

Trong tất cả những báu vật ở thế gian, thân mạng là quý giá nhất. Trớ trêu là cái quý giá nhất ấy lại mong manh, dễ vỡ nhất. Đó là thân phận! Phải quán sát, suy xét kỹ về sự thật này để điều chỉnh quan niệm và lối sống. Hãy thôi bớt tham đắm, nắm giữ, bám víu và làm khổ nhau. Đời người nói được lời trời trăng lần sau cuối cũng là niềm an ủi mà lẽ ra ta phải nói điều đó mỗi ngày.

Hiện thực của thân mạng và đời sống thì phũ phàng nhưng người đệ tử Phật không vì thế mà bi quan. Ngược lại, thấy rõ sự thật vô thường là một tuệ giác lớn, minh triết của đời sống. Sự đổ vỡ chính là vun đắp, sự hủy diệt để hình thành. Nắm giữ cái không nắm giữ được là khổ đau. Buông xả cái đáng xả buông thì an lạc. Tự tại với mọi biến động, tùy duyên với sự thật như thị của cuộc sống.

Hình ảnh mọi người đang tranh giành, cấu xé lẫn nhau trong căn nhà cũ đang bốc cháy dữ dội đã khắc họa rõ nét sự thật chân dung đời sống. Thay vì oán kết, giành giật, hơn thua, nên chẳng hãy nhanh chân chạy ra khỏi nhà lửa.

Bài viết: "Thấy mọi thứ đang vận động để lặng yên"

Quảng Tánh